

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A

N A C R T

ZAKON O POREZU NA DOBIT

Juli 2007. godine

ZAKON O POREZU NA DOBIT

I OSNOVNE ODREDBE

1. Opće odredbe

Član 1.

(1) Porez na dobit na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) utvrđuje se i plaća prema odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

(2) Raspodjela i pripadnost prihoda od poreza na dobit utvrđuje se posebnim zakonom.

II POREZNI OBVEZNIK

Član 2 .

(1) Porezni obveznik je privredno društvo i druga pravna lica koja privrednu djelatnost obavljaju samostalno i trajno prodajom proizvoda i pružanjem usluga na tržištu radi ostvarivanja dobit (u daljem tekstu: obveznik).

(2) Obveznik iz stava 1. ovog člana je rezident Federacije koji ostvari dobit na teritoriji i izvan teritorije Federacije .

(3) Obveznik poreza je i nerezident koji ostvari dobit na teritoriji Federacije .

1. Lica koja ne podliježu plaćanju poreza na dobit

Član 3.

(1) Obveznici koji ne podliježu plaćanju poreza na dobit su:

- 1) Centralna banka Bosne i Hercegovine,
- 2) tijela Federalne, kantonalne i lokalne samouprave,
- 3) federalne, kantonalne i lokalne ustanove, zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikat, komore, udruženja, umjetnička udruženja, vatrogasna udruženja, turističke zajednice, sportski klubovi i savezi, fondacije, zaklade, humanitarne organizacije, i dr. po osnovu: prihoda iz budžeta ili javnih fondova, sponzorstva ili donacije u novcu ili naturi, kamata, dividendi, članarina, prihoda od prodaje ili prijenosa dobara osim dobara koja se koriste ili su se koristila za obavljanje djelatnosti.

(2) Ukoliko lica iz stava 1. tačka 3) ovog člana vrše djelatnost koja nije u vezi sa njihovom registrovanom djelatnošću podliježu plaćanju poreza na dobit koju ostvare vršenjem te djelatnosti.

2. Resident i nerezident

Član 4.

(1) Resident, u smislu člana 2.stav 2. ovog zakona, je pravno lice čije je sjedište (registracija) upisano u sudski registar u Federaciji ili kojem se stvarna uprava i nadzor nad poslovanjem nalazi u Federaciji.

(2) Nerezident, u smislu člana 2. stav 2. ovog zakona, je pravno lice koje je osnovano i čije je sjedište ili kojem se stvarna uprava i nadzor nad poslovanjem van teritorije Federacije, a djelatnost u Federaciji obavlja preko poslovne jedinice ili povremeno.

3. Poslovna jedinica nerezidenta

Član 5.

(1) Poslovna jedinica nerezidenta iz člana 4. stav 2. ovog zakona označava stalno mjesto poslovanja preko kojeg nerezident obavlja stalnu djelatnost u cjelosti ili djelimično na teritoriji Federacije.

(2) Poslovnom jedinicom nerezidenta smatra se :

- sjedište uprave,
- podružnica,
- poslovnica,
- tvornica,
- radionica,
- mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava,
- gradilište (građevinski ili montažni projekt) ako radovi traju duže od šest mjeseci,
- pružanje savjetodavnih ili poslovnih usluga koje traju duže od tri mjeseca uzastopno u periodu od 12 mjeseci,
- zastupnik koji samostalno djeluje u ime nerezidenta a vezano je za aktivnosti sklapanja ugovora u ime i za nerezidenta, drži zalihe proizvoda koje isporučuje u ime nerezidenta.

Član 6.

Poslovnom jedinicom nerezidenta ne smatra se:

- prostor koji nerezident koristi samo za skladištenje ili dostavu proizvoda,robe,
- drži zalihe proizvoda, robe samo radi skladištenja, izlaganja ili dostave, ili prerade koju obavlja drugo lice,
- mjesto poslovanja samo radi nabavke proizvoda, roba , pripreme ili obavljanja pomoćnih aktivnosti ili prikupljanja informacija za sebe.

III POREZNA OSNOVICA

1. Opšte odredbe

Član 7 .

(1) Osnovicu oporezivanja predstavlja oporeziva dobit obveznika koja se utvrđuje u poreznom bilansu.

(2) Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti obveznika iskazane u bilansu uspjeha, na način propisan ovim zakonom.

(3) U osnovicu oporezivanja ulazi i dobit od likvidacije, prodaje, promjene pravnog oblika, i podjele poreznog obveznika. Porezna osnovica utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti imovine ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

2.Usklađivanje rashoda

Član 8.

Za utvrđivanje oporezive dobiti priznaju se samo rashodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha u skladu sa propisima o računovodstvu i Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drugi način utvrđivanja.

Član 9 .

(1) Troškovi materijala priznaju se u iznosima iskazanim u bilansu uspjeha u skladu sa propisima o računovodstvu i MRS, primjenom metode prosječne cijne.

(2) Obračun nabavne vrijednosti prodane trgovačke robe vrši se na način iz stava 1. ovog člana.

(3) Ako se zalihe materijala i trgovačke robe evidentiraju po obračunskim cijenama koje odstupaju od nabavnih cijena, obračun odstupanja (razlike) vrši se na način koji svodi troškove materijala, odnosno nabavne vrijednosti prodane robe na iznose koji proizilaze iz primjene metode prosječne cijene.

Član 10.

(1) Troškovi zarada, odnosno lična primanja zaposlenih (naknade i druga materijalna primanja) koja nemaju karakter plaće priznaju se u iznosu obračunatom na teret poslovnih rashoda do iznosa propisanih posebnim propisima (dnevnice, upotrebu privatnog automobila u službene svrhe, prehranu tokom rada i prijevoz na posao).

(2) Primanja zaposlenih ili drugih lica, koja potječu iz raspodjele po osnovu prava učešća u dobiti obveznika nisu rashodi u smislu poreznog bilansa.

Član 11.

(1) Izdaci za reprezentaciju koja se odnosi na privrednu djelatnost, priznaju se kao rashod u iznosu do 30% troškova reprezentacije.

(2) Izdaci za humanitarne, kulturne, obrazovne, naučne i sportske svrhe (osim za profesionalni sport) priznaju se kao rashod u iznosu do 3 % ukupnog prihoda u poreznom razdoblju.

(3) Izdaci na ime članarine komorama priznaju se kao rashod u iznosu od najviše 0,1% ukupnog prihoda u poreznom razdoblju osim članarina čije je plaćanje propisano zakonom.

(4) Rashodi po osnovu sponzorstva priznaju se u iznosu do 2% od ukupnog prihoda u poreznom razdoblju.

Član 12 .

(1) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se samo rezervisanja koja su propisani u ovom članu .

(2) u skladu sa stavom 1. ovog člana priznaju se kao porezno dopustiv rashod rezervisanja za rizike i troškove u skladu sa zakonima i drugim propisima i rezervisanja koja su izvršena na osnovu ugovora, i to za:

- rezervisanja za otpremnine koje su isplaćene do propisanog iznosa,
- rezervisanja za troškove obnavljanje prirodnih bogatstava,
- rezervisanja za troškove u garantnim rokovima,
- za troškove započetog investicionog održavanja, i
- rezervisanja za započete sudske sporove.

(3) U slučaju da se rezervisanja iz stava 2. ovog člana ne iskoriste u roku rezervisanja treba oprihodovati.

Član 13.

(1) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se svi troškovi koji se odnose na istraživanje i razvoj.

(2) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se troškovi koji se odnose na davanje stipendije učenicima i studentima na redovnom školovanju.

Član 14.

Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se rashodi nastali po osnovu otpisa sumnjivih i spornih potraživanja samo ako su iskorištene sve zakonske mogućnosti naplate (tužba, zahtjev za izvršenje podnesen nadležnom sudu, pokrenut postupak prinudne naplate, dr.).

Član 15.

Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se doprinosi koje plaća poslodavac, takse i druge javne dažbine, koje ne zavise od rezultata poslovanja.

Član 16.

(1) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke kod banaka i društava za osiguranje i reosiguranje koje su ovi obveznici dužni provesti u skladu sa posebnim propisima.

(2) Rezerve iz stava 1. ovog člana ne mogu preći 20% dobiti iskazane u bilansu uspjeha.

Član 17.

(1) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se ukupno obračunate kamate, izuzev:

- 1) obračunate kamate kod kredita sa obilježjem transferne cijene koja se umanjuje na način propisan u članu 46. ovog zakona,
- 2) kamata koje su obračunate zbog neblagovremenog plaćenih poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina.

(2) Na teret rashoda u poreznom bilansu ne priznaju se novčane kazne i penali koje je platio obveznik za prekršaje.

(3) Na teret rashoda u poreznom bilansu ne priznaju se plaćeni porez na dobit, kao i donacije političkim strankama.

3. Amortizacija

Član 18.

(1) Odbitak po osnovu amortizacije dozvoljen je samo u vezi sa imovinom koja podliježe amortizaciji i koja se nalazi u upotrebi na teritoriji Federacije.

(2) Amortizacija stalnih sredstava priznaje se kao rashod u poreznom bilansu do iznosa utvrđenog proporcionalnom metodom primjenom najviših godišnjih amortizacijskih stopa koje se propisuju podzakonskim aktom.

(3) Imovina koja se amortizuje, a čija je nabavna vrijednost manja od 1.000 KM, može se odbiti u cjelosti u godini nabavke, pod uvjetom da je imovina stavljena u funkciju.

(4) Nabavna vrijednost računarskog hardvera i softvera može se odbiti u cjelosti u godini u kojoj je izvršena nabavka.

(5) Amortizovana sredstva koja su jednom amortizovana ne mogu se ponovo uključiti u obračun amortizacije za potrebe poreznog bilansa.

(6) Rashodima amortizacije smatra se i amortizacija povećanja vrijednosti stalnih sredstava zbog revalorizacije na više do visine iznosa koji je po toj osnovi uračunat u prihode.

4. Ubrzana amortizacija

Član 19.

(1) Obveznik ima pravo na ubrzanu amortizaciju stalnih sredstava pod uvjetim utvrđenim ovim zakonaom.

(2) Ubrzana amortizacija sprovodi se na način iz člana 18. stav 2. po stopama koje mogu biti do 50 % više od propisanih.

(3) Pravo na ubrzanu amortizaciju obveznik ima za stalna sredstva koja služe za:

- 1) sprečavanje zagađivanja vazduha, vode, zemljišta i ublažavanje buke, i
- 2) školovanje i obuku kadrova.

5.Usklađivanje prihoda

Član 20.

Prihodi za utvrđivanje oporezive dobiti su prihodi od prodaje proizvoda, usluga robe, materijala, kao i finansijski, vanredni i ostali prihodi obračunati u bilansu uspjeha u skladu sa propisima o računovodstvu i MRS.

Član 21.

(1) Dividende ostvarene po osnovu učešća u kapitalu drugog obveznika ne ulaze u poreznu osnovicu.

(2) Dividendama se, u smislu ovog zakona, smatraju i udjeli u dobiti privrednog društva.

Član 22.

Prihod po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja u slučaju da su u predhodnim periodima bili uključeni u prihode i nisu bila predmet porezno dopuštenog ili priznatog rashoda ne ulaze u poreznu osnovicu.

Član 23.

(1) U vrijednost zaliha nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i gotovih proizvoda, za obračun oporezive dobiti, priznaju se troškovi proizvodnje u skladu sa propisima o računovodstvu i MRS.

(2) U slučajevima dugog proizvodnog ciklusa i naglašenog sezonskog uticaja na obim aktivnosti, dopušteno je da se u vrijednosti zaliha iz stava 1. ovog člana uključi i pripadajući dio opštih troškova upravljanja i prodaje i troškova finansiranja.

(3) Vrijednost zaliha obračunata u skladu sa st.1. i 2. ovog člana ne može biti veća od prodajne vrijednosti na dan podnošenja bilansa.

6. Porezni tretman gubitaka

Član 24.

(1) Ako se nakon umanjenja osnovice poreza na dobit pokaže gubitak u poreznom bilansu, tada se taj gubitak iskazan u poreznom bilansu može prenijeti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, a ne duže od pet godina.

(2) Gubitak iz stava 1. ovog člana koji nije bilo moguće odbiti u tekućoj nadoknađuje se u prvoj slijedećoj godini, tako da se porezan osnovica uvijek umanjuje za gubitak starijeg datuma.

(3) Porezni gubitak pravnog lica koji je nastao van teritorije Federacije, u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt) kao i u inostranstvu, se ne priznaje.

IV POREZNI TRETMAN LIKVIDACIJE OBVEZNIKA

Član 25.

(1) Dobit utvrđena u postupku likvidacije obveznika podliježe oporezivanju .

(2) Dobit obveznika u toku likvidacije utvrđuje se upoređivanjem neto imovine obveznika na početku i na kraju postupka likvidacije.

(3) Obveznik nad kojim se otvara postupak likvidacije dužan je da na dan otvaranja postupka likvidacije zaključiti poslovne knjige i sastaviti bilans otvaranja likvidacije, odnosno godišnji obračun.

Član 26.

Likvidacioni višak (ostatak neto imovine) koji pripada vlasniku poslije oporezivanja i isplate knjigovodstvene vrijednosti neto imovine, u smislu ovog zakona smatra se dividendom.

Član 27.

Ako je knjigovodstvena vrijednost udjela veća od iznosa likvidacionog viška, vlasnik iz člana 26. ovog zakona ostvari gubitak, koji se porezno ne priznaje kao porezno dopustivo umanjenje porezne osnovice.

V POREZNA STOPA

Član 28.

Porez na dobit plaća se po stopi od 10% na utvrđenu poreznu osnovicu u Poreznom bilansu.

VI POREZNI POTICAJI

1. Porezna oslobađanja

Član 29.

Obveznik koji je u godini za koju se utvrđuje porez na dobit izvozom ostvario preko 30% od ukupno ostvarenog prihoda i koji po tom osnovu ostvaruje pravo na povrat PDV-a, oslobađa se plaćanja poreza na dobit za tu godinu.

Član 30.

(1) Obveznik koji u periodu od pet uzastopnih godina izvrši investiranje u vrijednosti od najmanje 20 miliona KM, na teritoriji Federacije BiH, oslobađa se plaćanja poreza na dobit za period od pet godina počevši od prve godine investiranja.

(2) Ako obveznik iz stava 1. ovog člana, u periodu od pet godina ne dostigne propisani cenzus za investiranje, gubi pravo na porezno oslobađanje a neplaćeni porez na dobit se utvrđuje prema odredbama ovog zakona uvećan za zateznu kamatu koja se plaća na neblagovremeno plaćene javne prihode.

Član 31.

Obveznik koji zapošljava više od 50 % invalidnih lica i lica sa posebnim potrebama duže od godinu dana oslobađa se plaćanja poreza na dobit za godinu u kojoj je bilo zaposleno više od 50% invalidnih lica i lica sa posebnim potrebama.

Član 32.

Obveznik - poslovna jedinica nerezidenta koji je osnovan ili čije je sjedište ili kojem se stvarna uprava i nadzor nad poslovanjem nalazi izvan teritorije Federacije a u Bosni i Hercegovini oslobađa se plaćanja poreza na dobit za dobit koju ostvari poslovanjem na teritoriji Federacije.

VII ODKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA DOBITI OSTVARENE IZVAN TERITORIJE FEDERACIJE A U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 33.

Obvezniku – rezidentu umanjuje se obračunati i plaćeni porez na dobit koji je njegova nerezidentna poslovna jedinica platila na dobit izvan teritorije Federacije a u Bosni i Hercegovini, a koja je uključena u dobit obveznika.

Član 34.

Obveznik iz člana 33.ovog zakona dužan je nadležnoj jedinici Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezna uprava) podnijeti dokaze o visini dobiti i plaćenom porezu nerezidentne poslovne jedinice.

VIII POREZNI KREDIT ZA POREZ PLAĆEN VAN BOSNE I HERCEGOVINE

Član 35.

(1) Ako je obveznik ostvario prihod ili dobit poslovanjem van teritorije Bosne i Hercegovine (direktno ili putem poslovne jedinice) i na njih platio porez na dobit, plaćeni porez u inostranstvu uračuna će mu se u plaćeni porez najviše do iznosa poreza na dobit koji bi za tako ostvareni prihod ili na tako ostvarenu dobit platio u Federaciji.

(2) Za priznavanje plaćenog poreza u inostranstvu iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan nadležnoj Poreznoj upravi dostaviti dokaz o plaćenom porezu u inostranstvu.

Član 36.

Ratificirani ugovori (sporazumi, konvencije) o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je potpisala Bosna i Hercegovina primjenjuju se kod oporezivanja dobiti nerezidenta, i imaju prioritet u odnosu na odredbe Zakona o porezu na dobit.

Član 37.

(1) Matičnom privrednom društvu – rezidentu Federacije može se umanjiti obračunati porez na dobit za inos koji odgovara porezu koji je njegova nerezidentna filijala platila izvan teritorije Bosne i Hercegovine na dobit koja je uključena u prihode matičnog privrednog društva.

(2) Matičnim privrednim društvom, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje posjeduje dionice ili udjele drugih pravnih lica pod uvjetima predviđenim ovim zakonom.

(3) Filijalom u smislu ovog zakona smatra se pravno lice u čijem kapitalu matičnog privrednog društva učestvuje pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Član 38.

Pravo na porezni kredit iz člana 37. ovog zakona, ima matično privredno društvo koje je u razdoblju od najmanje godinu dana, koji predhodi podnošenju bilansa uspjeha, držalo 25% ili više dionica, odnosno udjela nerezidentne filijale.

IX POREZ PO ODBITKU

Član 39 .

(1) Porez po odbitku, u smislu ovog zakona predstavlja porez koji se obračunava na prihod koji je nerezident ostvario na teritoriji Federacije.

(2) Porez po odbitku obračunava i uplaćuje isplatilac kod isplate prihoda. Isplatilac je dužan u roku od 10 dana od dana isplate podnijeti izvještaj Poreznoj upravi o obračunatom i uplaćenom porezu po odbitku.

(3) Osnovica na koju se obračunava porez po odbitku je bruto iznos koji isplaćuje rezident Federacije nerezidentu po osnovu dividendi, kamata, autorskih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva, naknade za usluge istraživanja tržišta, poreznog savjetovanja, revizorske usluge, zabavnih i sportskih događaja, premija osiguranja za osiguranje ili reosiguranje od rizika u Federaciji, telekomunikacijske usluge između Federacije i druge države, kao i sve druge usluge koje su obavljene na teritoriji Federacije.

(4) Porez po odbitku plaća se po stopi 10%, a na dividende po stopi od 5%.

(5) Porez po odbitku ne plaća se na kamate koje se plaćaju:

- 1) kod prodaje opreme na kredit koju obveznik nabavlja za obavljanje djelatnosti,
- 2) kod prodaje robe na kredit obvezniku,
- 3) vlasnicima državnih i korporativnih obveznica i
- 4) na depozite.

X GRUPNO OPOREZIVANJE

1. Porezno konsolidovanje

Član 40.

(1) Matično privredno društvo i njegove filijale čine grupu privrednih društava u smislu ovog zakona, ukoliko među njima postoji neposredna ili posredna kontrola nad najmanje 90 % udjela.

(2) Grupa privrednih društava ima pravo da traži porezno konsolidovanje pod uslovom da su sva privredna društva u grupi rezidenti Federacije.

(3) Zahtjev za poreznim konsolidovanjem matično privredno društvo podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

Član 41.

(1) Svaki član grupe dužan je da podnese svoj porezni bilans, a matično privredno društvo podnosi konsolidovani porezni bilans za grupu privrednih društava

(2) U konsolidovanom poreznom bilansu gubici jednog ili više privrednih društava prebija se na račun dobiti ostalih privrednih društava u grupi.

(3) Za obračunati porez po konsolidovanom bilansu obveznici su pojedinačni članovi grupe, srazmjerno oporezivoj dobiti iz pojedinačnog poreznog bilansa, a isplatilac obračunatog poreza po konsolidovanom bilansu je matično privredno društvo

Član 42.

(1) Jednom odobreno porezno konsolidovanje primjenjuje se najmanje pet godina.

(2) Ukoliko se jedno, više njih ili sva privredna društva u grupi naknadno opredjele za pojedinačno oporezivanje, svi članovi grupe su dužni da srazmjerno plate razliku na ime porezne privilegije koju su iskoristili.

2. Transferne cijene

Član 43.

(1) Transfernom cijenom smatra se cijena nastala u vezi sa transakcijama sredstvima ili stvaranjem obaveza među povezanim licima.

(2) Povezanim licem sa obveznikom smatra se ono fizičko lice ili pravno lice u čijim se odnosima sa obveznikom javlja mogućnost kontrole ili značajnijeg uticaja na poslovne odluke.

(3) Posjedovanje više od polovine ili pojedinačno najvećeg dijela dionica ili udjela smatra se omogućenom kontrolom.

(4) Značajnijim utucajem smatra se uzajamno veliki obim kupoprodaje, tehnološka zavisnost ili na drugi način stečena kontrola nad upravljanjem.

(5) povezanim licem sa obveznikom smatra se i ono pravno lice u kome, kao i kod obveznika ista fizička ili pravna lica neposredno ili posredno učestvuju u upravljanju, kontroli ili kapitalu na način predviđen u st. 3.i 4. ovog člana.

Član 44.

(1) Obveznik je dužan da transakcije iz člana 43. stav 1. ovog zakona posebno prikaže u svom poreznom bilansu.

(2) Obveznik je dužan da, zajedno sa transakcijama iz 43. stav 1. ovog zakona u poreznom bilansu posebno prikaže vrijednosti istih transakcija po cijenama koje bi se ostvarile na tržištu takvih ili sličnih transakcija da se nije radilo o povezanim licima (princip «van dohvata ruke»).

Član 45.

(1) Razlika između cijene utvrđene primjenom principa «van dohvata ruke» i transferne cijene uključuje se u poreznu osnovicu i oporezuje se.

(2) Kod utvrđivanja cijene transakcije po principu «van dohvata ruke» koriste se uporedive cijene na tržištu, a kada to nije moguće, metoda koštanja uvećana za uobičajenu zaradu.

Član 46.

(1) Kod kredita koje obveznik uzima od povjerioca sa statusom povezanog lica iz člana 43. stav 2. ovog zakona, kamata i pripadajući troškovi koji se priznaju u rashode u poreznom bilansu ne mogu biti veći od onih po kojima je na tržištu bilo moguće uzeti takav kredit u obračunskom periodu.

(2) Razlika između tržišne kamate i kamate po kreditu između povezanih lica, u smislu ovog zakona, status dividende.

XI UTVRĐIVANJE I NAPLATA POREZA NA DOBIT

1. Utvrđivanje poreza

1) Period utvrđivanja poreza

Član 47.

Porez na dobit utvrđuje se nakon isteka kalendarske godine ili drugog perioda utvrđivanja poreza na dobit prema poreznoj osnovici utvrđenoj u tom periodu.

Član 48.

(1) Razrez poreza na dobit privrednog društva vrši se unosom u evidenciju Porezne uprave iznosa obaveze koju je utvrdio i u svojoj poreznoj prijavi iskazao obveznik.

(2) Razrezom se smatra i unos u evidenciju Porezne uprave iznosa porezne obaveze dobijen kontrolom obveznika odnosno obradom njegove porezne prijave i usklađivanjem podataka iz poreznog bilansa.

(3) Razrezom se smatra i unos u evidenciju Porezne uprave iznosa porezne obaveze koju je utvrdila na osnovu podataka iz porezne prijave, a koju je ona podnijela u ime obveznika.

(4) Razrez poreza se poništava ili mijenja ukoliko rukovodilac nadležnog poreznog ureda ili Komisija za rješavanje poreznih žalbi odredi da se može razrez izmijeniti ili poništiti, ili kada inspektori i drugi ovlašteni službenici Porezne uprave rješenjem nalože uplatu dodatno utvrđene porezne obaveze na osnovu zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

2) Porezna prijava

Član 49.

(1) Obveznik je dužan da pravilno i tačno popunjenu poreznu prijavu sa poreznim bilansom podnese nadležnoj ispostavi Porezne uprave u roku od 30 dana po isteku roka propisanog za podnošenje godišnjeg obračuna rezultata poslovanja.

(2) Uz poreznu prijavu sa poreznim bilansom obveznik podnosi bilans uspjeha i drugu dokumentaciju koja je propisana ovim zakonom.

(3) Porezna prijava sa poreznim bilansom treba da sadrži podatke o prihodima obveznika koju je ostvarila njegova stalna podružnica u Republici Srpskoj, odnosno Brčko Distriktu, kao i prihode ostvarene van teritorije Bosne i Hercegovine.

(4) Porez na dobit, koja je rezultat ukupnog poslovanja privrednog društva obračunava se i plaća prema odredbama ovog zakona.

(5) Na zahtjev obveznika ili obavljenog nadzora ili na osnovu drugih podataka o poslovanju obveznika s kojim raspolaže Porezna uprava može rješenjem utvrditi novi iznos mjesečne akontacije poreza na dobit ili drugi period plaćanja akontacije.

(6) Obveznik koji počinje sa poslovanjem prvi put nije dužan podnijeti prijavu za plaćanje akontacije poreza na dobit za prvu godinu poslovanja.

(7) Obrazac porezne prijave i poreznog bilansa propisuje federalni ministar finansija – federalni ministar financija.

3. Naplata poreza

Član 50 .

Kontrola, utvrđivanje i naplata poreza na dobit vrši se na način i po postupku propisanom Zakonom o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine «Službene novine Federacije BiH, br. 33/02, 28/04).

Član 51.

(1) Obveznik u toku godine plaća porez na dobit privrednog društva u mjesečnim iznosima iskazanim u poreznoj prijavi.

(2) Do podnošenja godišnje porezne prijave iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan da plaća mjesečne akontacije poreza na dobit u visini koja odgovara mjesečnoj akontaciji iz predhodnog perioda.

(3) Mjesečna akontacija može se promijeniti zbog znatnih izmjena u visini ostvarene dobiti, promjene poreznih instrumenata ili drugih okolnosti koje bitno utiču na visinu porezne obaveze.

(4) Mjesečna akontacija se plaća u roku od osam dana po isteku svakog mjeseca.

Član 52.

(1) Ako je porez koji je obveznik utvrdio i iskazao u godišnjoj poreznoj prijavi veći od iznosa uplaćenih mjesečnih akontacija poreza na dobit, obveznik je dužan da razliku manje uplaćenog poreza uplati najkasnije do zakonom propisanog roka za podnošenje porezne prijave.

(2) Ukoliko je iznos uplaćenih mjesečnih akontacija veći od porezne obaveze, više plaćeni porez na zahtjev poreznog obveznika može se vratiti ili se uračunati u akontacije poreza na dobit u narednom periodu, ukoliko nema neizmirenih obaveza po osnovu drugih poreza.

Član 53.

Na iznos poreza na dobit koji nije plaćen u Zakonom propisanom roku plaća se kamata utvrđena Zakonom o visini stope zatezne kamate na javne prihode («Službene novine Federacije BiH», br.48/01,52/01 i 42/06).

Član 54.

Obveznik ima pravo na povrat više ili pogrešno uplaćenog poreza na dobit, kamate i troškova prisilne naplate u skladu sa odredbama Zakona o Poreznoj upravi.

4. Zastara

Član 55.

(1) Pravo na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata i troškova prisilne naplate i novčanih kazni izrečenih prema ovom zakonu zastarjevaju za pet godina po isteku godine u kojoj je trebalo izvršiti utvrđivanje odnosno naplatu poreza, kamate, troškova prisilne naplate i novčanih kazni.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, pravo na utvrđivanje i naplatu poreza, kamate i troškova prisilne naplate i novčanih kazni ne zastarijeva u slučaju kada se utvrdi da je porezna obaveza utvrđena na osnovu lažne prijave.

XII POSLOVNE EVIDENCIJE

Član 56.

(1) Za utvrđivanje porezne osnovice mjerodavne su poslovne evidencije koje se vode u skladu s propisima o računovodstvu MRS i MSFI koji se sastavljaju na osnovu tih propisa i propisa na osnovu ovog zakona.

(2) Obveznik rezultate poslovanja utvrđuje i u računovodstvu iskazuje na osnovu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno da se poslovni događaji u računovodstvu iskazuju kada su nastali i iskazuju u finansijskim izvještajima za period na koji se odnosi.

XIII OVLAŠTENJA

Član 57.

Federalni ministar finansija se ovlašćuje da u roku od 90 dana donose Pravilnik o primjeni odredaba zakona o porezu na dobit kojim će se propisati: metodologija utvrđivanja osnovice poreza na dobit u poreznom bilansu, stope amortizacije, način ubrzane amortizacije, načine i rokove dostavljanja obrazaca porezne prijave i poreznog bilansa, procedure za ostvarivanje prava na porezne podsticaje i dr.

XIV KAZNENE ODREDBE

Član 58.

Povrede odredaba ovog zakona, koje imaju karakter prekršaja, kao odgovornosti i sankcije za prekršaje propisana su Zakonom o Poreznoj upravi.

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o porezu na dobit privrednih društava « Službene novine Federacije BiH, br. 32a/97 i 29/00) osim odredaba koje se odnose na umanjenje porezne obaveze iz čl. 27.,28. i 29. koje će se primjenjivati do isteka perioda za koji su se mogle koristiti .

Član 60.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenim novinama Federacije BiH«, a primjenjivat će se od 01.01. 2008.godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama tačke d) Amandmana VIII na Ustav Federacije BiH, prema kojem je u isključivoj nadležnosti Federacije, pored ostalog, donošenje propisa o finansijama i fiskalna politika Federacije i člana IV.A.20.(1) J) Ustava prema kojem je Parlament Federacije BiH odgovoran za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Oporezivanje dobiti pravnih lica u Federaciji BiH regulirano je Zakonom o porezu na dobit privrednih društava („Službene novine Federacije BiH“, br. 32a/97 i 29/00). Ovaj zakon, iako je u primjeni skoro cijelu dekadu, imao je samo jednu izmjenu a u njegovoj primjeni nije bilo većih poteškoća. Zakon se temelji na utvrđivanju oporezive dobiti putem poreznog bilansa usklađivanjem dobiti obveznika iskazane u bilansu uspjeha. Stopa poreza na dobit iznosi 30%. Dividende, kamate i autorske naknade isplaćene nerezidentima oporezuju se po stopi od 15%. Zakonom je propisan cijeli niz umanjenja porezne obaveze a koje se odnose na novoosnovana pravna lica i ulaganja u osnovna sredstva, ulaganja stranog lica u trajni kapital obveznika poreza, kao i oslobađanje od plaćanja poreza na dobit pravnom licu koje zapošljava više od 50% invalidnih lica, što predstavlja trajno oslobađanje. Takođe, korisnici slobodne zone su oslobođeni od plaćanja poreza za ostvarenu dobit poslovanjem u zoni na period od pet godina. Zakonska rješenja u dijelu poreznih olakšica i oslobađanja, pored socijalnog karaktera, imala su prvenstveno cilj privlačenja stranog kapitala te povećanja broja zaposlenih.

Budući da je u prošloj godini Republika Srpska donijela novi Zakon o porezu na dobit, kojim je propisana znatno niža stopa poreza na dobit u odnosu na postojeću stopu koja je u primjeni u Federaciji BiH, u cilju očuvanja jedinstvenog ekonomskog prostora i stvaranju, sa aspekta oporezivanja dobiti, približno jednakih uvjeta za pravna lica koja posluju na cijeloj teritoriji BiH, bilo je potrebno izvršiti izmjene postojećeg zakona u cilju izbjegavanja diskriminacije među pravnim licima i harmonizacije određenih rješenja sa Republikom Srpskom, prije svega, kada je u pitanju visina porezne stope, i sl.

Pored toga, određena rješenja u važećem zakonu za koje je tokom primjene utvrđeno da nisu u potpunosti jasna i da stvaraju određene nedoumice trebalo je pojasniti i dograditi.

Sem toga, od 2006.g. obavezujuća je primjena i u Federaciji Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finasijskog izvještavanja, pa je bilo potrebno izvršiti u tom pravcu određena usklađivanja u postojećem zakonu. Dio usklađivanja odnosi se i na rješenja koja je trebalo uskladiti i sa Zakonom o Poreznoj upravi Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/02 i 28/04).

Budući da bi sve ove izmjene i usklađivanja predstavljale izmjene preko 50% postojećeg zakona, predloženo je donošenje novog Zakona o porezu na dobit.

III OSNOVNA RJEŠENJA NA KOJIMA SE TEMELJI ZAKON

Predloženi zakon uvažava zahtijeve savremene fiskalne politike definirajući:

- **poreznog obveznika** kao rezidenta ili nerezidenta u skladu sa načinom definiranja poreznog obveznika u savremenim fiskalnim sistemima gdje se ovakvim načinom definiranja porezni obveznici razlikuju obimom porezne obaveze, tako da rezident Federacije BiH podliježe neograničenoj poreznoj obavezi, a nerezident je obveznik koji podliježe ograničenoj poreznoj obavezi, odnosno obveznik je poreza na dobit samo za dobit ostvarenu na teritoriji Federacije;

- snažne **porezne podsticaje** kroz ubrzanu amortizaciju za osnovna sredstva u funkciji, naučno-istraživački rad, obuku kadrova i zaštitu okoline, nisku stopu poreza na dobit i poreza po odbitku, porezna oslobađanja za izvoznike i velike investitore, **pravna lica koja zapošljavaju invalidna lica i lica sa posebnim potrebama** i nerezidentne poslovne jedinice iz Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH;

- **poreznu osnovicu** kao oporezivu dobit koja se utvđuje u poreznom bilansu, s tim da se pri utvrđivanju iste polazi od bilansa uspjeha, na koji način se Zakon direktno oslanja na Međunarodne računovodstvene standarde ne opterećuje porezne obveznike da u porezne svrhe vode neke druge evidencije osim evidencija koje vode u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Predloženi zakon sadrži rješenja koja su **harmonizirana** sa rješenjima koja trenutno egzistiraju u Republici Srpskoj a koja se odnose na:

- propisivanje visine stope poreza na dobit,
- priznavanje poreznog kredita u svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja,
- priznavanje poreznog gubitka,
- amortizaciju.

Tekst Zakona je usklađen i sa prijedlozima MMF i zahtijevima Vijeća stranih investitora BiH koji su izneseni u Bijeloj knjizi 2007, kao prijedlozi za prioriteta rješenja u oblasti direktnih poreza za prevazilaženje prepreka ulaganjima i razvoju.

IV OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

U članu 4. data je formulacija rezidenta i nerezidenta u smislu obveznika poreza na dobit.

U članu 5. data je definicija poslovne jedinice nerezidenta i šta se smatra poslovnom jedinicom i u kojim slučajevima je ona obveznik poreza na dobit koju ostvari na teritoriji Federacije. Takođe, u stavu dva ovog člana navode se slučajevi kada se poslovna jedinica ne smatra nerezidentom.

U članu 11. kod usklađivanja rashoda, izvršena je harmonizacija sa propisom u Republici Srpskoj, a koja se odnosi na procenete u kojima se reprezentacija, izdaci za humanitarne, kulturne, obrazovne, naučne i sportske svrhe, zatim izdaci za plaćanje članarina koje nisu propisane zakonima, kao i sponzorstva priznaju kao rashod kod utvrđivanja oporezive dobiti.

U članu 14. prema pravnom rješenju, sada se kao rashod u Poreznom bilansu priznaju svi troškovi koji su nastali u vezi sa istraživanjem i razvojem pravnog lica.

U članu 16. povećana je visine stope sa 15% na 20% od dobiti koja je iskazana u bilansu uspjeha, a koje se kao rashod u Poreznom bilansu priznaje troškom rezervi za opšte kreditne rizike i potencijalne kreditne gubitke koje banke i društva za osiguranje i reosiguranje obavezno izdvajaju u skladu sa posebnim propisima. Povećanjem stope izvršena je i harmonizacija sa važećim rješenjima u Republici Srpskoj.

U članu 24. pravno je regulisano tretiranje poreznog gubitka. Prema pravnom rješenju svaki utvrđeni porezni gubitak se može prenositi u narednih pet godina.

U članu 28. propisana je visina stope poreza koja se primjenjuje na oporezivanje dobit koja je utvrđena u Poreznom bilansu koja iznosi 10%. Do sada visina stope poreza na dobit bila je 30%. Smanjenje stope poreza na dobit sa 30% na 10% uvjetovalo je ukidanje niza poreznih poticaja i oslobađanja koja su bila propisana u sadašnjem Zakonu.

U čl.29. do 32. propisani su oblici poreznih podsticaja koji se odnose na pravna lica koja se bave izvozom, koja zapošljavaju invalidna lica i lica sa posebnim potrebama i koja izvrše investiranje više od 20 miliona KM u periodu od pet godina.

U članu 33. pravnim rješenjem se izbjegava dvostruko oporezivanje dobiti koja je ostvarena u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu. Prema predloženoj normi za plaćeni porez na dobit u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu umanjuje se porezna obaveza rezidenta Federacije.

U članu 39. pojmovno su određeni prihodi koji podliježu oporezivanju porezom po odbitku i visina stope koja se primjenjuje kod oporezivanja tih prihoda. Visina stope poreza po odbitku je smanjena sa 15% na 10%, što je ujedno i harmonizirano sa pravnim rješenjima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, odnosno sa 15% na 5% kod oporezivanja dividendi. Prema novom rješenju porez po odbitku se ne primjenjuje kod isplate kamata na kredite kod prodaje robe i opreme nerezidentu, nerezidentu vlasniku državnih i korporativnih obveznica i dr. Porez po odbitku obračunava se i obustavlja kod isplata za usluge istraživanja tržišta i porezno savjetovanje, kao i usluge revizije koje vrše nerezidenti. Porez po odbitku isplatilac obračunava i na dividende, isplate za sportske i zabavne događaje, premije osiguranja i reosiguranja za rizike u Federaciji, na telekomunikacijske usluge, i sve druge usluge koje nerezident obavlja i koje naplaćuje na teritoriji Federacije.

U čl. od 50. do 54. koji se odnose na kontrolu, utvrđivanje i naplatu poreza usklađeni su sa Zakonom o Poreznoj upravi.

U članu 55. je propisan rok u kojem zastarjeva pravo na utvrđivanje i naplatu neplaćenog poreza na dobit koji je, takođe, usklađen sa rokom koji je propisan u Zakonu o Poreznoj upravi.

U članu 58. kod povrede odredaba Zakona, a koje imaju karakter prekršaja, primjenjuju se kaznene odredbe koje su propisane u Zakonu o Poreznoj upravi.

U članu 59. kao prelazna odredba, stavljanjem van snage Zakon o porezu na dobit privrednih društava, s tim da se stečeno pravo na umanjenje porezne obaveze prema starom Zakonu iz čl. 27.,28. i 29. može koristiti do isteka perioda na koji se umanjenje odnosi.

U članu 60. propisan je datum od kada stupa na snagu novi Zakon.

V FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva iz Budžeta. Primjenom ovog zakona očekuju se povećanje prihoda.

Primjedbe na tekst Prednacrt Zakona o porezu na dobit

U toku postupka razmatranja teksta Prednacrt zakona o porezu na dohodak , na tekst su dali pismene primjedbe:

- 1.Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije
- 2.Federalno ministarstvo pravde
- 3.Vlada Federacije BiH

Većina iznesenih primjedaba je prihvaćena i ugrađena u tekst Prednacrt zakona o porezu na dobit , osim slijedećih primjedaba:

1.Ureda za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije

-da se u članu 1. Prednacrt odrede pitanja koja se uređuju ovim zakonom.

Obrazloženje:

U skladu sa pravilima normativnog reguliranja i uvođenja pojedinih vrsta poreza općeprihvaćeno u teoriji i praksi je da se poreznim zakonom kojim se uvodi određeni porezni oblik (porez na dobit) moraju regulirati osnovni elementi oporezivanja a to su:

- porezni obveznik,
- porezna osnovica
- porezna stopa,
- porezne olakšice,**
- porezna oslobađanja i dr.**

iz kog razloga je , obzirom da je struktura poreznih zakona poznata, nepotrebno je i suvišno isto nabrajati u članu 1. Zakona.

-da se u članu 4. (sada 5) u satavu 1. tačka b) (sada tačka 2.) preciznije i odrede tijela federalne, kantonalne i lokalne samouprave.

Obrazloženje:

Tijela federalne uprave utvrđena su Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06 i 61/06) , tijela kantonalne uprave kantonalnim zakonima a tijela lokalne samouprave općinskim propisima.Mišljenja samo da navođenjem svih ovih propisa ne bi trebalo

opterećivati Zakon i da , ukoliko se insistira na pojašnjenjima , ista treba ugraditi u odredbe provedbenog akta za primjenu ovog zakona.

2.Federalnog ministarstva pravde

-da se u Prednacrt zakona o porezu na dobit reguliraju subjekti odgovorni za prekršaj, novčane kazne i odrede pojedinačno odredbe na koje se odnose prekršaji.

Obrazloženje:

Zakonom o Poreznoj upravi u Federaciji BiH („Službene novine FFBiH“, br. 33/02 i 28/04) u članu 1. propisano je da se istim regulira osnov za primjenu svih poreznih zakona i zakona o doprinosima u Federaciji BiH te definiraju određena prekršajna djela iz oblasti poreza i sankcije za ta djela.

Članom 2. citiranog zakona propisano je da u slučaju kada su odredbe ovog zakona kojim se reguliraju , između ostalog , administrativne kazne za porezne prekršaje drugačije uređene drugim zakonima u Federaciji BiH, tada će odredbe iz ovog zakona imati prioritet nad drugim odredbama u navedenim oblastima.

Citiranim članom 2. Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH, samim zakonom ugrađena je supremacija ovog zakona u odnosu na sve druge zakone kada se radi o pitanjima koja su uređena ovim zakonom, pa i u slučaju kada se radi o definiranju poreznih prekršaja i propisivanja sankcija za porezne prekršaje.Ovo znači da bi propisivanje poreznih prekršaja u Prednacrtu zakona o porezu na dobit iz Zakona o Poreznoj upravi BiH bilo suvišno a u slučaju da se porezni prekršaji definiraju na drugačiji način, primjenjivale bi se odredbe Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH.

3.Vlade Federacije BiH

Sve primjedbe Vlade Federacije BiH uvažene su i ugrađene u Prednacrt zakona , tako da se u Prednacrt zakona definirane odredbe koje se odnose na :

-porezna oslobađanja za izvoznike, velike investitore, **zapošljavanje invalidnih lica i lica sa posebnim potrebama** i nerezidentne poslovne jedinice iz Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH (čl. 29.,30. , 31. i **32**),

-oporezivanje dividendi koje se isplaćuju nerizidentima po stopi od 5% (član 39.).

